

Z

9454. Z. :

“Benedicció del nou hospital de Vilafranca del Penedès”

La Renaixença, 9-VIII-1890, pp. 4932-4933.

9455. ZAPATA, Carlos R. :

“Llivia. La primera botica europea”

El Médico, 13-XI-1987.

Article il·lustrat amb fotografies que fa referència a l'apotecaria de Llivia.

9456. ZARAGOZA i GRAS, Joana:

“Un avanç en el llenguatge mèdic grec. Amb motiu d'un comentari dels llibres d'Epidèmies d'Hipòcrates”

Gimbernat, 1986, V, pp. 401-409.

Estudi, des del vessant filològic, dels llibres IV a VII d'Epidèmies.

9457. ZARAGOZA i GRAS, Joana:

“Sobre els principis i normes ètico-professionals en el Corpus Hipocràtic”

in VII CHMC, Tarragona 1992, Volum III. Gimbernat, 1993, XIX, pp. 291-297.

Comentaris sobre alguns aspectes dentològics de l'obra hipocràtica

9458. ZARAGOZA i GRAS, Joana:

“Josep Alsina i Clota, historiador de la medicina grega”

in Alsina Calves, J. (ed), *Recordant l'obra de Josep Alsina i Clota*. Ripoll, 1996, pp. 49-60.

9459. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :

“Dos aspectos poco conocidos en la obra de Antonio Gimbernat”

Medicina Española, XLIX, 286, 1963, pp. 40-60.

9460. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :

“La electrología médica en la España del siglo XVIII”

Archiv. Iberoam. Hist. Med., 1962, 14, pp. 223-242.

Referència escueta a l'aportació de F. Salvà i Campillo (p. 239), i de Carles Francesc Ameller, a Cadis l'any 1791.

9461. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :

“Los hospitales españoles en el primer tercio del siglo XIX”

Med. Esp., 1962, 48 (281), pp. 149-158.

9462. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :

“Aproximación a las fuentes históricas de la medicina hispanoromana”
Bol. Soc. Esp. Hist. Med., 1964, 4 (2), pp. 29-32; (3), pp. 35-40.

9463. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :
“Aspectos médicos de la España primitiva en la Geografía de Estrabón”
Asclepio, 1964, 16, pp. 205-213.
Estudi interessant amb referències escasses a fets relacionats amb els Països Catalans: aliments entre ceretans del Pirineu Central; plagues d'animals al camp a les illes Gymnesies (Balears).

9464. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :
“Hospicios”
Med. Esp., 1964, 52 (304), pp. 85-92.

9465. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :
“El hospital de inocentes de Valencia en la obra de Lope de Vega”
Med. Esp., 1964, 51 (302), pp. 413-424.

9466. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :
“Una memoria médica de Cibát sobre el trabajo de los mineros”
Medicina Española, 1964, XXXVII, 51, núm. 303, pp. 489-497.
Comentari sobre una aportació d'Antoni Cibát i Arnautó sobre medicina laboral i social.

9467. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :
“La pediatría en la España antigua”
Cuad. Hist. Med. Esp., 1964, 3, pp. 197-217.
Visió global del tema a la Península, amb aportació de moltes dades. Algunes referències als Països Catalans.

9468. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :
“Los hospitales españoles medievales según los relatos de viajeros extranjeros”
Med. Esp., 1965, 53 (310), pp. 56-62.

9469. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :
“La medicina en la España antigua”
Cuad. Hist. Med. Esp., 1965, 4, pp. 131-189.
Resum extens del tema, que fou la tesi doctoral de l'autor. Treball molt aprofundit que posava al dia els coneixements sobre el tema. Nombroses referències als Països Catalans. 173 notes. 125 cites bibliogràfiques.

9470. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :

“La medicina española medieval según los relatos de viajeros extranjeros”

Cuad. Hist. Med. Esp., 1966, 5, pp. 27-76.

Estudi extens i aprofundit des d'un punt de vista poc freqüent. Algunes dades referents als Països Catalans. Obtenció de l'“almizle” a Barcelona (p. 44); condicions d'higiene i clavegueres (p.50); hospitalitat a Montserrat i Poblet (p. 57).

9471. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :

“La medicina de la España protohistórica”

València, Ed. Cat. e Inst. Hist. Med., 1967, 68 pp.

Treball extens, resum de la tesi de doctorat de l'autor, en el qual estudia de manera sistemàtica els coneixements sobre la medicina a Tartessos i en els pobles celtibèrics. Vuitanta cites bibliogràfiques i abundància de notes. Important per conèixer el tema. Algunes referències a fets antics en els Països Catalans.

9472. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :

“La medicina hispano-goda según las actas conciliares”

Cuad. Hist. Med. Esp., 1968, 7, pp. 15-34.

Estudi detallat del tema. Referència a una resolució del Concili de Girona sobre la necessitat de batejar ràpidament nadons malalts; a qüestions de sexologia (p. 26), regulades pels concilis de Tarragona i Girona; aspectes relacionats amb emmetzinaments (Concili de Lleida); dejunis, dispenses per malalties i altres.

9473. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :

“La medicina en la Valencia antigua”

Act. III CNHM, València, 1969, II, pp. 7-14.

Resum breu del tema. Referència al parietal de la Cova Negra, que té una lesió; aspectes antropològics de pintures rupestres; patologia dentària; troballes de la cova de la Pastora; santuaris; làpida del Puig, i altres.

9474. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :

“Medicina y sociedad en la España de Felipe IV según los relatos de viajeros extranjeros (primera parte)”

Med. Esp., 1970, 64, pp. 68-76.

9475. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón ; PESET, J. L. :

“Medicina y sociedad en la España del Siglo XVIII según el viaje de Townsend”

Med. Esp., 1970, 63, pp. 305-318.

9476. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón :

“Medicina y sociedad en la España romana”

Barcelona, Pulso Editorial, 1971, 237 pp.

Estudi general i extens sobre la medicina a la Hispania romana. Hi ha una referència, no extensa, a fets específics dels Països Catalans: obra d'Antoni Musa, instrumental procedent d'Empuries; diversos medicaments, entre ells el fonoll de Tarraco; la sal, les termes a les diverses Caldes catalanes; alguns ex-vots; alguns noms de metges i algun altre aspecte.

9477. ZARAGOZA RUBIRA, Juan Ramón:

“La medicina en la España prehistórica”

Cuad. Hist. Med. Esp., 1972, 11, pp. 345-357.

Visió general del tema. Referència, entre altres, a: mandíbules de Bayoles, pintures rupestres, cranis del País Valencià, trepanació.

9478. ZARIQUIEY i CENARRO, Ricard:

“Memòria redactada pel Dr. D. Zariquiey amb motiu del viatge realitat junt amb l'arquitecte provincial D. Josep Bori i Gensana per a visitar els asils similars de Suïssa i Alemanya publicada per acord de dita Junta de 23 de febrer de 1917”

Barcelona, Imp. Casa de la Caritat, 1917, 114 pp.

9479. ZARZOSO (ORELLANA, Alfonso)

“Prevenió epidèmica i salut pública a la Barcelona del segle XVIII.”

Barcelona, Universitat Pompeu Fabra, 1994.

9480. ZARZOSO, A. :

“Notes sur les effets provoqués par l'établissement du cordon sanitaire mis à l'ocasión de la peste de 1720-1722 dans les Pyrénées”

Société Agricole, Scientifique et Littéraire des Pyrénées Orientales, 1995, 103, pp. 295-305.

9481. ZARZOSO, A. :

“El govern econòmic de la Junta de Sanitat de Barcelona en el segle XVIII”

L'Avenç, 1996, núm. 103, pp. 301-310.

9482. ZARZOSO, A. :

“Protomedicato y boticarios en Barcelona del siglo XVIII”

Dynamis, 1996, 16, pp. 151-171.

9483. ZARZOSO, Alfons:

“La difusió social de la medicina en les institucions de govern de la Catalunya del segle XVIII”

in Blanes, G. et al. (coords), Actes IV Trobades d'Història de la Ciència i de la Tècnica. Alcoi i Barcelona, Soc. Cat. Hist. Ciència i Tècnica, 1997, pp. 671-678.

9484. ZARZOSO i ORELLANA, Alfons
“¿Obligación moral o responsabilidad política? Las autoridades borbónicas en tiempo de epidemias en la Cataluña del siglo XVIII”
 Revista de Historia Moderna, núm. 17, 1998-1999, pp. 73-94.
9485. ZARZOSO, Alfons:
“Nuisances urbaines et santé publique à Barcelone sous l’Ancien Régime”
 Cahiers du Centre d’Histoire Espaces et Cultures. Université Blaise Pascal. 2001, Vol. 14, pp. 81-90.
9486. ZARZOSO, A:
“El pluralismo médico a través de la correspondència privada en la Cataluña del siglo XVIII”
 Dynamis, 2001, núm. 21, pp. 409-434.
9487. ZARZOSO, A:
“Mediating Medicine through Private Letters: the Eighteenth-Century Catalan Medical World”
 in W. De Blécourt i C. Osborne (eds), Cultural Approaches to the History of Medicine. Mediating Medicine in Early Modern Europe. Basingstoke, Palgrave MacMillan, 2003, pp. 108-126.
9488. ZARZOSO, A:
“Poor Relief and Health Care in 18th- and 19th-Century Catalonia and Barcelona”
 in A. Cunningham, O. P. Grell, B. Roeck (eds), Health Care and Poor Relief in 18th- and 19th-Century Southern Europe. London, Ashgate, 2003.
9489. ZARZOSO, A:
“La pràctica mèdica a la Catalunya del segle XVIII”
 Tesi doctoral, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 2003.
9490. ZARZOSO, A:
“Medicina i Il·lustració a Catalunya. La formació de l’Acadèmia Mèdico-Pràctica de Barcelona”
 Barcelona, Fundació Noguera/Pagès editors, 2004.
9491. ZARZOSO i ORELLANA, Alfons; RIVES i SOLÀ, Susana:
“Obra social de dos metges catalans (s. XIX): el Dr. Arró i Triay i el Dr. Carreras i Aragó”
 Gimbernat, 1992, XVIII, pp. 171-177.
Referència a l’obra del doctor Francesc Arró amb dades sobre els treballadors dels ferrocarrils i del doctor Lluís Carreras i Aragó, com a oftalmòleg, també en

el cas dels treballadors ferroviaris.

9492. ZIEGLER, J. :

“Arnau de Vilanova, a case study of a theologizing physician”

in Perarnau, J. (ed), I Trobades Internacionals d'Estudis sobre Arnau de Vilanova.
Barcelona, IEC, 1995, T. II, pp. 249-304.

9493. ZIEGLER, P. :

“The Black Death”

New York, 1971.

9494. ZIMMERMAN, E. L. :

“An early english manuscript of syphilis. A fragmentary translation from the second edition of Gaspar Torrella's, Tractatus cum consiliis contra pudendagram seu morborum gallicum”

Bull. Inst. Hist. Med., Baltimore, 1937, 5, pp. 461-462.

9495. ZUBIRI VIDAL, Fernando:

“Presencia y auge de la medicina aragonesa medieval en Montpellier”

Clin. Lab., 1961, 71 (419), pp. 151-160.

9496. ZUBIRI VIDAL, Fernando; PAULÍS PAGÈS, Juan:

“Figuras cumbres de la cirugía española: Pedro Virgili”

Clin. Lab., 1961, 71 (428), pp. 386-393.

9497. ZUBIRI VIDAL, Fernando:

“Historia de la Real Academia de Medicina de Zaragoza”

Zaragoza, Real Academia de Medicina, 1973, 370 pp.

9498. ZUBIRI VIDAL, Fernando ; ZUBIRI DE SALINAS, Ramón:

“Las epidemias de peste y cólera morbo-asiático en Aragón: Zaragoza, 1652 y 1885, Caspe, 1834, Alcañiz y Jaca, 1885”

Zaragoza, Institución Fernando el Católico, Col. Temas Aragoneses, n° 32, 1980, 195 pp.

9499. ZUBIRI VIDAL, Fernando:

“Médicos aragoneses ilustres”

Zaragoza, Institución Fernando el Católico/Diputación Provincial, Col. Temas aragoneses, n° 45, 1983, 395 pp.

9500. ZUCMAN, J. :

“Josep Trueta, 1897-1972”

Rev. Chirurgie Orthopédique et Réparatrice de l'Appareil Moteur, 1978, 64 (1),

pp. 90-91.

9501. ZURDO PELÁEZ, José Luis:

“Aspectos sanitarios el archivo de la Iglesia de Sant Antoni Abat de Vilanova i la Geltrú en el siglo XVIII”

Tesi Doctoral, Universitat de Barcelona, Facultat de Medicina, 1988. dir. J. Corbella

Revisió de 29.475 inscripcions de partides d'aquesta parròquia: baptismes, matrimonis i òbits. Aportas notícia de 244 sanitaris.

9502. ZURIAGA, Manuel :

“La profilaxis Ferran. El cólera experimental atenuado y la inmunidad del cólera natural”

Valencia, 1885.